

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

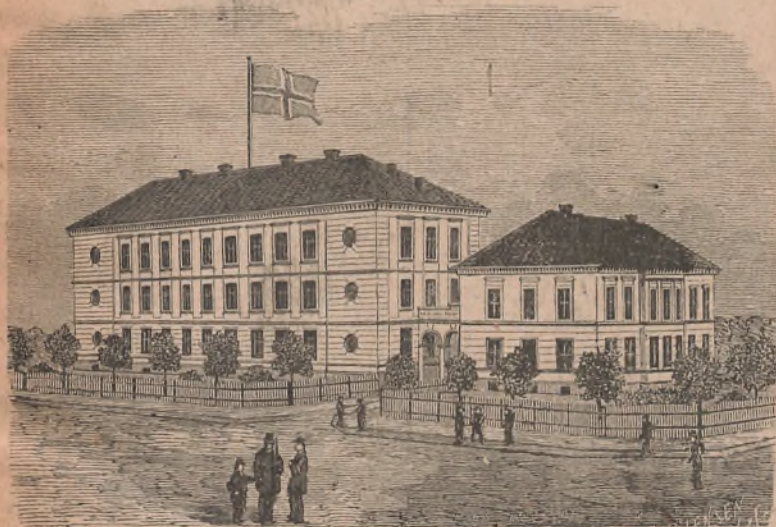
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kristiania borger- og realskole.

Aarsberetning
for
skoleaaret 1900—1901.

Kristiania.

J. Chr. Gundersens bogtrykkeri.

H. Anth. E. Gundersen.

1901.

Kristiania
borger- og realskole.

Aarsberetning for skoleaaret 1900—1901

ved

skolens bestyrer.

Kristiania.

J. Chr. Gundersens bogtrykkeri

H. Anth. E. Gundersen.

1901.

Indhold.

	Side.
I. Skolens forstanderskab	1
II. Skolens lærerpersonale, lønningsforholde	2
III. Disciplenes antal m. m.	9
IV. Fagfordelingen	11
V. Timefordelingen m. m.	13
VI. Undervisningen	14
VII. Eksamener	26
VIII. Skolens bibliotek og samlinger	34
IX. Skolepenge. Skolebeneficier	34
X. Skolens nye ordning. Forskjelligt	35
XI. Skolens regnskab	46

I. Skolens forstanderskab.

Efter skolens tidligere plan bestod dens forstanderskab af det af magistratens medlemmer, under hvem sager angaaende skolevæsenet henhører, som formand, en af byens i selvstændigt embede værende prester, der opnævntes af biskopen, to af magistrat og formandskab valgte mænd, hvoraf den ene burde være en handelsmand, og med hensyn til hvis funktionstid, udtrædelse og gjenvalg de for formænd i kjøbstæderne gjældende regler kom til anvendelse, samt skolens bestyrer.

I henhold hertil bestod forstanderskabet i de første 5 maaneder af skoleaaret 1900—1901 af:

Borgermester Horn som formand, siden april 1886,

Hovedlærer ved det praktisk-theologiske seminarium, pastor

G. Jensen, medlem siden januar 1892.

Grosserer A. Bergwitz, medlem siden januar 1892.

Professor dr. med. S. Laache, medlem siden januar 1898.

Skolens bestyrer J. Jespersen, medlem siden november 1881.

Efter den nye ordning af skolen, som traadte i kraft fra begyndelsen af 1901, har skolen intet eget forstanderskab; men dens styrelse er henlagt under Kristiania skolestyre. En af dette inden dens midte opnævnt „middelskole-komite“ forbereder de skolen vedkommende sager til behandling i skolestyret. Komiteen tiltrædes af den nuværende bestyrer af Kristiania borger- og realskole og af skoleinspektøren. Den førstnævnte fungerer som komiteens sekretær og har som saadan

adgang til at deltage i skolestyrets forhandlinger, naar der behandles sager, der har været forelagt komiteen til forberedende behandling.

De af skolestyret for indeværende aar opnævnte medlemmer af middelskole-komiteen er:

Direktør J. A. Bonnevie, formand.

Skolebestyrer Otto Anderssen.

Sogneprest Jul. Gjør.

Instrumentmager O. G. Gjøsteen.

Overlærer J. A. Johnsen.

Murmester Fr. Klepzig.

Lærerinde frk. Anna Rogstad.

II. Skolens lærerpersonale, lønningsforholde.

Lærerpersonalet bestod ved begyndelsen af 1900—1901 af:

Bestyrer:

Jespersen, Jesper. Født 1833, seminarist 1853, student 1859, cand. theol. 1866, ansat oktober 1881.

Inspektør:

Holst, Victor. Født 1862, student 1880, sproglig-historisk lærerexamen 1886, ansat som lærer september 1887, inspektør 1897.

Fast ansatte lærere af højere lønningsgrad:

Sundt, Michael. Født 1831, student 1851, cand. mag. 1858, ansat januar 1866.

Iversen, Johan Henrik. Født 1837, student 1856, cand. philos. 1858, sproglærer, ansat august 1866.

Holst, Victor, se ovenfor.

Raabe, Jens Johan P. S. Født 1861, student 1880, sproglig-historisk lærerexamen 1886, ansat august 1892.

- Herrestad, Carl R. Født 1859, student 1876, sproglig-historisk lærerexamen 1885, ansat august 1893.
- Domaas, Olaf. Født 1867, student 1885, matematisk-naturvidenskabelig lærerexamen 1892, ansat mars 1895.
- Larsen, Aksel. Født 1864, student 1875, matematisk-naturvidenskabelig lærerexamen 1892, ansat april 1895.
- Dahl, Ole Christian. Født 1863, student 1881, cand. theol. 1889, ansat august 1897.

Fast ansatte lærere af lavere lønningsgrad.

- Lund, Andreas. Født 1851, seminarist 1871, student 1881, cand. philos. 1883, ansat november 1877.
- Gran, Torstein. Født 1852, seminarist 1873, ansat august 1885.
- Næss, Arnt Haakon. Født 1866, seminarist 1884, student 1892, cand. philos. 1894, ansat december 1892.

Timelærere:

- Haslund, Ludvig August. Født 1847, landskabsmaler, ansat april 1874. Tegning.
- Staver, Alf. Født 1874, student 1894, vernepligtig officer 1895, seminarist 1896, udexamineret fra centralskolen for legemsøvelser 1899, ansat august 1898. Gymnastik og sang.
- Bjerkan, Theodor. Født 1869, seminarist 1887, ansat august 1897. Sløjd.
- Torgersen, Nicolai. Født 1866, seminarist 1885, ansat august 1897. Sløjd.
- Solheim, Henrik. Født 1861, seminarist 1881, ansat august 1898. Sløjd.
- Løvdaal, Carl J. B. Født 1864, ansat august 1899. Sløjd.
- Bruun, Harald. Født 1873, ansat august 1900. Tegning.
- Hagen, Per. Født 1866, seminarist 1887, student 1892, cand. theol. 1896, ansat august 1900. Religion, historie og geografi i de lavere klasser.

Vikarierende lærere:

Cand. theol. Dahl havde permission fra skoleaarets begyndelse til december maanedes udgang for at foretage en pædagogisk studiereise til Tyskland. Han erholdt af bykassen 300 kroner som hjælp til vikarudgifter. I hans timer vikarierede pastor A. N. Høy er.

Tegnelærer H. Bruun fratraadte efter egen opsigelse sin post ved mars maanedes slutning, da han gik over i en anden livsstilling. I hans timer vikarierede til skoleaarets udgang kunstmaler J. Piene.

Ved skoleaarets slutning fratraadte de 3 lærere ved Møllergadens folkeskole, som i 4 aar havde arbejdet ved borgerskolen som timelærere i sløjd, T. Bjerkan, N. Torgersen og H. Solheim, sine poster ved skolen. Undervisningen i sløjd blev nemlig fra det nye skoleaars begyndelse flyttet til eget lokale ved skolen, og egne lærere i faget blev ansat.

Ordningen af det kommunale høiere skolevæsen i Kristiania efter lov af 27de juli 1896 er i det forløbne skoleaar ført frem til sin afslutning. Paa et senere punkt i nærværende beretning vil der blive meddelt nærmere oplysninger om den nye ordning i dens helhed. Men her vil man i forbindelse med oplysninger om lærerpersonalet meddele oplysning om, hvorledes lærerposterne ved skolen fra det nye skoleaar er ordnet i henhold til de derom af kommunestyret fattede beslutninger, og om de nye lønninger for skolens lærere og lærerinder. Man hidsætter først den under 9de mai 1901 besluttede

Lønningsvedtægt og andre bestemmelser om ansættelsesvilkaar for lærere og tjenestemænd ved Kristiania kommunale middelskole.

1. Undervisningen i den kommunale middelskole besørges, foruden af bestyreren (rektor) af overlærere, adjunkter, lærerinder og timelærere. Forholdet mellem antallet af lærere i de forskjellige klasser skal være i det væsentlige overensstemmende med, hvad der gjælder for offentlige høiere almenskoler.
2. Bestyrer (rektor) og overlærere aflønnes efter den lønningsvedtægt, som til enhver tid er gjældende for de tilsvarende klasser af lærere ved de offentlige og de statsunderstøttede kommunale skoler.

Adjunkter aflønnes efter følgende regulativ: Kr. 2400 aarlig med alderstillæg kr. 400, kr. 400, kr. 300 efter 3, 6, 9 tjenesteaar som adjunkt. En adjunkt, som udnævnes til overlærer efter at han har opnaaet høieste alderstillæg, faar et tillæg af kr. 300, indtil han opnaar 1ste alderstillæg som overlærer.

3. Tjenesteaar i tidligere lærerstillinger kommer lærere ved den kommunale middelskole tilgode ved beregning af alderstillæg efter de samme regler, som følges ved statskolerne.
4. Fast ansatte lærerinder ansættes med en begynderløn af kr. 1200, der efter 3 aars tjenestetid stiger til kr. 1400, efter 6 aar til kr. 1550 og efter 9 aar til kr. 1700.
5. Terminerne for begyndende alderstillæg og for forhøielse af disse regnes ved Kristiania kommunale middelskole efter de samme regler som ved statsskolerne. Den samme regel gjælder ved beregning af vagtmesterens alderstillæg.
6. Timelærere og timelærerinder aflønnes efter følgende regulativ: i sløjd og kvindeligt haandarbeide kr. 1,20 pr. ugentlig time; i gymnastik, sang, tegning og andre fag kr. 1,50 pr. time. Aaret regnet til 48 uger.
7. Skolelægen aflønnes med kr. 250 aarlig.

8. Skolens vagtmester ansættes med en begynderløn af kr. 1 000 aarlig foruden fri bolig, lys og brænde. Hans løn forhøies efter 5 aars tjenestetid til kr. 1 150 og efter 10 aar til kr. 1 300 aarlig.
9. Adjunkter og lærerinder i fuld post ansættes, hvis ikke andet bestemmes af forstanderskabet, foreløbig ved konstitution paa 5 aar. Efter den tid skal de enten have endelig ansættelse eller fratræde stillingen. Rektor og overlærere ansættes straks fast.
10. Alle fast ansatte lærere og lærerinder er forpligtet til at give 3 maaneders opsigelse, naar de efter eget valg fratræder sine stillinger.
11. Paa forlangende af forstanderskabet kan fast ansatte lærere og lærerinder afskediges af overstyret, naar de viser utilbørligt forhold i tjeneste eller liv eller forøvrig er uskikket til at røgte sin gjerning forsvarlig. Begjæring om en lærers afsked er kun gyldig, hvis mindst to tredjedele af forstanderskabets medlemmer er enige om at fremsætte den.
For utilbørligt forhold kan forstanderskabet straks fjerne en lærer fra skolen, indtil spørgsmaalet om hans suspension eller afskedigelse er afgjort. Vedkommende nyder sin løn, indtil endelig afgjørelse har fundet sted.
12. Timelærere og timelærerinder ansættes med 3 maaneders gjensidig opsigelsesfrist, ligesaa skolelægen og vagtmesteren.
13. Skolens bestyrer er forpligtet til 10—18 ugentlige undervisningstimer i klasserne.

Overlærere og adjunkter er forpligtet til indtil 30 ugentlige undervisningstimer, hvilket timetal efter forstanderskabets beslutning for hvert enkelt tilfælde skal kunne nedsættes for lærere i særlig besværlige fag eller saadanne, der kræver meget hjemmearbejde, dog i regelen ikke til under 25 timer.

Lærerinder er forpligtet til en ugentlig undervisningstid af 24 à 27 timer, timetallet for hvert enkelt tilfælde bestemt som for lærernes vedkommende.

Inspektøren og inspektricen bør hver have omtrent 20 undervisningstimer i klasserne.

14. Enhver lærer og lærerinde maa finde sig i at blive overflyttet fra en af byens kommunale middelskoler til en anden, om forholdene skulde gjøre det ønskeligt eller nødvendigt.
15. Lærere og andre tjenestemænd er forpligtet til at gjøre indskud i den kommunale pensionskasse mod at erholde pension efter de herom fastsatte vedtægter.
16. Lærerne og lærerinderne er forpligtet til at være medlemmer af skolens vikarkasse efter de for denne gjældende bestemmelser.
17. Nærværende vedtægt træder i kraft fra begyndelsen af skoleaaret 1901—02.

Lønningerne for de tidligere ved skolen ansatte lærere er altsaa siden august indeværende aar reguleret efter denne vedtægt. 4 af de ældre lærere, der ikke havde akademiske lærerexamener, vilde forstanderskabet ikke ansætte som overlærere eller adjunkter; de beholdt sine poster som „klasselærere“ med de tidligere lønninger, 3 af dem dog med øgede alderstillæg.

Skolen blev fra det nye skoleaars begyndelse i august 1901 udvidet med 3 nye I mdlkl., og disse optog saavel piger som gutter. I den anledning blev lærerpersonalet øget med 1 fast lærer, 2 fast ansatte lærerinder og et par timelærere og timelærerinder. De ny ansatte er:

- N. V a r t d a l, cand. mag., fast lærer med adjunktløn og alderstillæg efter vedtægten (vedtægtens punkt 3).
 O. H. S o l b e r g, seminarist, timelærer i sløjd og gymnastik.
 Frøken M a r g r e t h e N i e l s e n, fast ansat lærerinde, løn efter vedtægten.
- J a n n y B a c k e r, do. do.
 - K i r s t e n R a v n s b o r g, timelærerinde i kvindeligt haandarbeide og gymnastik for piger.

Fra indeværende skoleaars begyndelse (august 1901) er altsaa lærerpersonalet ved Kristiania borger- og realskole med deres lønninger følgende:

Navne.	Stilling ved skolen.	Aarlig løn. Kr.	Al- ders- tillæg, Kr.	Samlet aflønnig Kr.
Jespersen, J.	Bestyrer, rektors løn.	4 600	800	5 400, fri bolig.
Holst, V.	Inspektør, overlærers løn.	3 200		3 200
Raabe, J.	Overlærers løn.	3 200		3 200
Herrestad, C.	Do.	3 200		3 200
Domaas, O.	Adjunkts løn.	2 400	800	3 200
Larsen, A.	Do.	2 400	800	3 200
Dahl, O. Ch.	Do.	2 400	400	2 800
Vartdal, N.	Do.	2 400	800	3 200
Iversen, J.	Klasselærer.	2 000	1 200	3 200
Lund, A.	Do.	1 500	1 100	2 600
Gran, T. O.	Do.	1 500	1 100	2 600
Næss, A.	Do.	1 500	800	2 300
Haslund, L. A.	Timelærer i tegning, 20 timer ugentlig.	1 440		1 440
Staver, A.	Do. i gymnastik og sang, 26 t. ugtlg.	1 872		1 872
Løvdal, K.	Timelærer i sløjd og tegning, 30 timer ugentlig.	1 814,40		1 814,40
Solberg, O. H.	Timelærer i sløjd, skrivning og sang, 25 timer ugentlig.	1 512		1 512
Frk. Nielsen, M.	Fast ansat lærerinde.	1 200		1 200
— Backer, J.	Do.	1 200		1 200
— Ravensborg, K.	Timelærerinde i kvin- delig haandgjerning og gymnastik for piger, 7 timer ugtlg.	446,40		446,40
Sanne, Olaf	Vagtmester.	1 000	300	1 300 med fri bolig, brænde og lys.

For at opnaa for de fast ansatte lærere og lærerinder den samme retslige stilling og de samme fordele i konkurrence som lærerne ved statsskolerne og ved de statsunderstøttede kommunale skoler har skolens forstanderskab (skolestyret) andraget hos de høiere almenkolors overstyre (kirkedepartementet) om, at dette vil beskikke dem henholdsvis som rektor, overlærere, adjunker og faste lærerinder. Paa dette andragende er endnu ikke svar indløbet.

De to foregaaende aar har der været tilstaaet skolens lærere og funktionærer et dyrtistillæg af 12 pct. af de første 1 000 kroner af deres løn og 5 pct. af resten. De 3 første kvartaler af skoleaaret fik de sit dyrtidstillæg beregnet efter samme norm; men for det 4de kvartal, det andet kvartal af kalenderaaret 1901, blev tillægget afkortet til det halve; for de 2 sidste kvartaler af 1901 vil det blive udredet med en fjerdedel af det tidligere bevilgede; med aarets slutning vil det falde bort.

Skolens kasserer er cand. mag. V. H o l s t siden august 1897.

Vagtmester ved skolen er fhv. brandkonstabel Olaf Chr. S a n n e, ansat vaaren 1881.

III. Disciplenes antal m. m.

Ved kommunestyrets beslutning af 12te mai 1898 blev det, som oplyst i forrige aarsberetning, bestemt, at skolens forberedelsesafdeling efterhaanden skulde inddrages. I henhold hertil blev 1ste forbkl. sløifet fra udgangen af skoleaaret 1897—98, 2den forbkl. ved udgangen af 1898—99, 3die ved udgangen af 1899—1900. I skoleaaret 1900—1901 var 4de forbkl. — IV mdkl. i virksomhed. Til samtlige klasser var der parallelklasser, saa der var ialt 14 særskilte klasser.

Følgende tabel viser elevantallet i de forskjellige klasser i hvert af de 4 kvartaler i skoleaaret:

	3die kvartal 1900.	4de kvartal 1900.	1ste kvartal 1901.	2det kvartal 1901.
Forberedelsesskolen 4 kl.	48	51	52	52
5 -	57	57	54	54
Tilsammen	105	108	106	106
Middelskolen I	61	60	59	60
II	58	56	51	50
III	54	53	52	51
IV	41	41	40	39
Tilsammen	214	210	202	200
Samlet antal	319	318	308	306

Det største elevantal i nogen maaned i skoleaaret var 319 i septbr., det mindste var 309 i mars. Det gjennemsnitlige elevantal for hele skoleaaret var 312.

Aldersforholdet mellem de forskjellige klasser i det forløbne skoleaar er fremstillet i nedenstaaende oversigt:

	Normalalder ved begyn- delsen af skoleaaret	Gjennem- snitsalder til samme tid.	Over nor- malalderen.
Forberedelsesskolen 4 kl.	9 aar	10 aar	1 aar
5 -	10 "	11 ¹ / ₁₂ "	1 ¹ / ₁₂ "
Middelskolen I -	11 "	12 ² / ₁₂ "	1 ² / ₁₂ "
II -	12 "	13 ³ / ₁₂ "	1 ³ / ₁₂ "
III -	13 "	14 ² / ₁₂ "	1 ² / ₁₂ "
IV -	14 "	15 ¹ / ₁₂ "	1 ¹ / ₁₂ "

Gjennemsnittsalderen er 13 maaneder over den alder, der af kirkedepartementet er betegnet som normalalder. I skoleaaret 1899—1900 var den ligeledes 13 maaneder over normalalderen.

12 af eleverne hørte hjemme i Aker og Bærum; de boede i sine hjem og søgte tildels skolen pr. jernbane. 2 elever fra fjernere liggende landdistrikter var indlogeret i Kristiania for at søge skolen. De øvrige hørte hjemme i Kristiania.

IV. Fagfordelingen.

De forskjellige fag i de forskjellige klasser var i skoleaaret 1900—1901 fordelt paa følgende maade mellem lærerne:

Bestyreren:

Religion i IV indkl. b og III b 3 t.

Modersmaal i IV b og III b 8 t.

11 timer.

Inspektør Holst:

Modersmaal i II b og I b 9 t.

Tysk i II a og I a 11 t.

20 timer.

Sundt, klasseforstander i I a:

Historie gjennom hele middelskolen, a-afdelingen, samt i 5 a og 4 a 15 t.

Geografi i de samme klasser 13 t.

28 timer.

Iversen, klasseforstander i II b:

Tysk i III a og b, II b og I b 21 t.

Engelsk i II a 5 t.

26 timer.

Raabe, klasseforstander i III b:

Historie i IV b, III b og II b 8 t.

Geografi i hele middelsk., b-afdelingen 8 t.

Engelsk i III b og II b 10 t.

26 timer.

Herrestad, klasseforstander i III a:

Tysk i IV a og b 10 t.

Engelsk i de samme klasser og i III a . 15 t.

25 timer.

Domaas, klasseforstander i IV b:

Matematik og praktisk regning i IV b,

III b, II b og I b 20 t.

Naturfag i IV b, III b og II b 7 t.

27 timer.

Larsen, klasseforstander i II a:

Matematik og praktisk regning i IV a,

III a, II a og I a 20 t.

Naturfag i IV a, III a og II a 7 t.

27 timer.

Dahl, klasseforstander i IV a:

Religion i IV a, III a, II a og b, I a og b . 11 t.

Modersmaal i IV a, III a, II a og I a . 17 t.

28 timer.

Lund, klasseforstander i 5 a:

Modersmaal i 5 a og 4 b 14 t.

Historie i II a 2 t.

Geografi i II a 3 t.

Regning i 5 a og 4 b 9 t.

28 timer.

Gran, klasseforstander i 5 b:

Regning i 5 b og 4 a 9 t.

Skrivning gjennom den hele skole . . . 18 t.

27 timer.

Næss, naturhistorie i I a og b og 5 a og b 10 t.

Religion i 5 b og 4 b 6 t.

Modersmaal i 5 b og 4 a 14 t.

30 timer.

Hagen: Religion i 5 a og 4 a 6 t.

Historie i I b og 5 b 5 t.

Geografi i 5 b 2 t.

13 timer.

Haslund: Tegning gennem hele skolen undt. 5 a og b	20 timer.
Staver: Gymnastik og sang gennem hele skolen	25 timer.
Bruun: Tegning i 5 a og b	4 timer.
Bjerkan:	} Sløjd fra IV mdkl. — 5 forbkl. 20 timer.
Torgersen:	
Solheim:	
Løvdal:	

V. Timefordelingen m. m.

	Religion	Modersmaal	Tysk	Engelsk	Historie	Geografi	Regning og Matematik	Naturfag	Skrivning	Tegning	Gymnastik	Sløjd	Sang
IV a	1	4	5	5	3	2	5	3		2	} 4	2	
IV b	1	4	5	5	3	2	5	3		2			2
III a	2	4	5	5	3	2	5	2		2	} 3	2	} 1
III b	2	4	5	5	3	2	5	2		2			
II a	2	4	5	5	2	2	5	2	1	2	} 3	2	} 1
II b	2	4	5	5	2	2	5	2	1	2			
I a	2	5	6		3	2	5	3	2	2	} 3	2	1
I b	2	5	6		3	2	5	3	2	2			2
5 a	3	6			2	2	5	2	3	2	} 2	2	1
5 b	3	6			2	2	5	2	3	2			2
4 a	3	8			2	3	4		3	2	} 2		1
4 b	3	8			2	3	4		3	2			

Der har ingen anden kombination af klasser fundet sted end den, som ovenstaaende tabel udviser, nemlig at de parallelle klasser har haft fælles undervisning i gymnastik, III og II mdkl. tillige i sang.

Undervisningen i latin, fransk, handelsregning og bogholderi ved skolen ophørte ved udgangen af skoleaaret 1899—1900.

17 elever var, samtlige efter lægeattest, fritaget for undervisningen i gymnastik i det hele skoleaar eller en større del deraf. For undervisningen i sang var 36 elever fritaget efter sanglærerens bestemmelse paa grund af mangel paa gehør eller stemme. 10 elever, hvoraf 6 i afgangsklassen, var fritaget for undervisningen i tysk. 1 elev var paa grund af legemsfeil fritaget for undervisningen i sløjd.

VI. Undervisningen.

Følgende pensa er gennemgaaet i skoleaaret:

A. I forberedelsesskolen.

4de klasse.

Religion: Gennemgaaet det nye testamente efter Vogts lille bibelhistorie. Tekstordene til katekismens 5 parter og derefter de to første parter med Luthers forklaring er gennemgaaet efter dr. Bangs udgave, ligesaa et lidet udvalg af bibelsprog af hustavlen og sentenserne. 4 nye salmer er lært, de tidligere lærte repeteret.

Modersmaalet: Læsning med samtaler om og gjen-givelse af det læste efter Pauss & Lassens læsebog, 2det skoletrin, 1ste afdeling. Nogle digte lært udenad efter læsebogen. Grammatik: De vigtigste sætningsdele og ordklasserne samt det mest elementære af bøningslæren er gennemgaaet og indøvet efter Hofgaard's lille norske grammatik. Diktat afvekslende med afskrift og udenadskrift; udenadstavning.

Regning: Repeteret de fire regningsarter i ubenævnte og ensbenævnte hele tal med udvidelse af talsystemet

over millionen. Gjennemgaaet de fire regningsarter i benævnte decimaltal med indøvelse af de decimale mynt-, maal- og vegtenheder, dog ikke multiplikation og division med decimaltal som multiplikator og divisor. (Nicolaisens regneskole: 7de trin, de sidste afsnit af 8de og 9de trin samt 10de, 11te og 12te trin med forbigaaelse af udmaaling af parallelogrammer).

Geografi: Under tegning af karter i løse omrids er de europæiske lande gjennemgaaet i sammentrængt fremstilling (Horns lærebog i geografi for middelskolen, første trin, fra begyndelsen til s. 37).

Historie: Erichsens „En liden verdenshistorie“ læst og repeteret fortra til „Den nyere historie“.

Skrivning: Grundtrækkene, alfabeterne og lettere sammenskriftforbindelser gjennemgaaet i systematisk orden efter opskrift paa vægtavlen.

Tegning: Gjennemgaaet og tegnet den rette linje i forskellige stillinger, vinkler, kors, kvadrater, rhombe, triangel, repeteret med udvidelse til indskrevne figurer (mosaikmønstre). Tegningerne udført med blæk og pen og skraveret.

5te klasse.

Religion: Gjennemgaaet hele Vogts lille bibelhistorie. Lært katekismen undtagen forklaringerne til 4de og 5te part, 25 salmevers.

Modersmaalet: Læsning efter Pauss & Lassens lærebog, 2det skoletrin, 2den afdeling med forklaring og gjengivelse af det læste. Foredrag af udenadlærte digte. Grammatik: Det væsentligste af formlæren og sætningslæren gjennemgaaet efter Hofgaard's lille grammatik med analyse. Diktat afvekslende med afskrift; gjenfortællinger. Indøvet brugen af de vigtigste skilletegn.

Regning: Fuldstændigere gennemgaaelse af de fire regningsarter i forbindelse med repetition af det metriske system. Udmaaling af parallelogrammer. Gennemgaaet grundtrækkene i almindelig brøk. (Regneskolen: 10de—12te og 14de trin).

Geografi: Norges geografi repeteret. De øvrige verdensdele gennemgaaet paa lignende maade som Europa i 4de kl. (Horns lille geografi s. 37 til slutningen). Mundtlig meddelt det allervæsentligste af den astronomiske og fysiske geografi.

Historie: Erichsens verdenshistorie til slutning. Hele bogen repeteret.

Naturhistorie: Zoologi: Pattedyr, fugle og enkelte typer af lavere dyr gennemgaaet efter Sørensens lærebog.

Botanik: Beskrevet endel planter, hvorunder eleverne er gjort bekendt med plantens dele.

Skrivning: Systematisk repetition af de latinske alfabeter. Skrivning af enkelte ord og bogstaver i methodisk og senere i alfabetisk orden, afvekslende med smaa bogstaver sammenhængende hele linjen (stileringsøvelser) og endel sammenskrift.

Tegning: Fortsættelse af retlinjede figurer, tegnet sekskanten og ottekanten med indskrevne stjerneformer, endvidere den krumme linje og cirkelen samt deraf udledede figurer som lette rosetter og sammensætning med rette linjer og nogen lettere stiliserede bladformer efter Herdtles plancher. Udførelsen ogsaa i denne klasse med blæk, skraveret med farvet blæk, tildels med blyant og viskelær med optrækning med pen.

Sløjd: Gennemgaaet de 3 første trin af den i middelskolens plan anbefalede modelrække.

B. I middelskolen.

Religion:

- I kl. Bibelhistorie: Læst og repeteret Vogts bibelhistorie for middelskolen ved dr. Bang, det gamle testamente. I forklaring læst og repeteret fra begyndelsen til 2den artikel efter dr. Bangs lærebog. 6 salmer lært udenad.
- II kl. Bibelhistorie: Klaveness's bibelhistorie fra begyndelsen af det nye testamente til „Kirkens grundlæggelse blandt jøderne“. Forklaring: Dr. Bang fra 2den artikel til daabens sakramente. 8 salmer.
- III kl. Bibelhistorie: Klaveness's bibelhistorie fra „Kirkens grundlæggelse blandt jøderne“ bogen ud, hvorefter den hele bog repeteret. Dr. Bangs forklaring de 2 sidste parter, 2den part repeteret. 22 salmevers repeteret og forklaret. Læsning af udvalgte stykker af den hellige skrift.
- IV kl. Dr. Bangs kirkehistorie for folkeskolen gennemgaaet. Mundtlig meddelt en kort oversigt over kirkeåret og over gudstjenestens ordning.

Modersmaalet:

- I kl. Læsning efter Pauss & Lassens læsebog, 2det skoletrin, 3dje afdeling med forklaring og gjengivelse af det læste. Udenadlærte digte efter samme læsebog. Grammatik: Formlæren i sammenhæng, hovedsætninger og bisætninger med disses formale inddeling gennemgaaet efter Hofgaard's lille grammatik; analyse, væsentlig efter læsebogen. Skriftlige øvelser: Gjengivelse af hovedindholdet af fortælling eller beskrivelse, afvekslende med diktat. I forbindelse hermed regler for retskrivning og indøvelse af skilletegnene. Nogle norske udarbejdelser af fortællende art.

- II kl. Læsning: Et udvalg af Pauss & Lassens læsebog, 3dje skoletrin, 1ste afdeling. Foredrag af udenadlærte digte. Det resterende af grammatiken, saavel formlæren som sætningslæren, gennemgaaet efter Hofgaard's lille grammatik. Stadig skriftlig analyse og diktat; i regelen hver anden uge en stil af fortællende, beskrivende eller skildrende indhold. I skoleaaret er følgende udarbejdelser skrevet: 1) En dag i sommerferien. 2) Hvad jeg oplevede sidste 17de mai. 3) Koen. 4) Hesten. 5) Et besøg. 6) Beskrivelse af en gaard paa landet. 7) Holmenkollen. 8) Fanitullen. 9) En skitur. 10) En juleaften. 11) En gymnastiktide. 12) En examensfest. 13) En skolebog fortæller sin historie. 14) Hvad jeg ser fra mit vindu.
- III kl. Læsning: Et udvalg af prosaiske og poetiske stykker af Pauss & Lassens læsebog, 3dje skoletrin, 1ste og 2den afdeling. Foredrag af udenadlærte digte. Grammatik: Repetition af det væsentligste af sætningslæren, ledsaget af stadig analyse. Skriftlige arbejder: Skriftlig analyse samt hveranden uge en stil af fortællende, beskrivende eller skildrende indhold. I skoleaaret er følgende udarbejdelser skrevet: 1) En skolebog fortæller sin historie. 2) En gammel frakke fortæller sin historie. 3) En dag af en skoleguts liv. 4) Skolen i regnveir, skildring. 5) Flyttedag, skildring. 6) En Tycho Brahesdag, fortælling. 7) Saaledes tilbringer jeg mine fristunder. 8) Skildring af skiløbning. 10) Hvordan det gik til, at jeg fik 6 for geografi, og hvilke følger dette havde for mig. 11) Hvilken aarstid jeg synes bedst om, og hvorfor. 12) Fortæl om et par af de vigtigste rovdyr i Norge. 13) Brev til mine forældre fra mit ferieophold. 14) Brev til hvemsomhelst om hvadsomhelst. 15) De fornøielser, som sneen skaffer os. 16) Vor gymnastiksal og livet derinde.

IV kl. Læsning efter Pauss & Lassens læsebog, 3dje skoletrin, 1ste og anden afdeling. Af det læste blev lagt op til examen omtrent 100 sider, forskjelligt i a- og b-klassen, af folkevise, P. Dass, J. N. Brun, Oehlenschläger, Wergeland, Welhaven, Asbjørnsen, Moe, Østgaard, Schultze, Landstad, Bjørnson, Ibsen, Lie, Kielland. Fælleslitteraturen og den norske literatur før og efter denne samt af den nyere danske literatur Oehlenschläger, Grundtvig, Ingemann og H. C. Andersen er oversigtlig gennemgaaet ved mundtlig fremstilling; som støtte for hukommelsen er brugt Broch og Seips „Kortfattet norsk og dansk literaturhistorie, nærmest til brug for middelskolen“. Verslæren og digtarterne gennemgaaet. — Leilighedsvis mundtlig og skriftlig analyse. — Skriftlige arbejder: I regelen hveranden uge en udarbejdelse af beskrivende, skildrende, fortællende eller lettere ræsonnerende indhold. I skoleaaret er følgende udarbejdelser skrevet af begge klasser: 1) Sidste søndags eftermiddag i min onkels familie. 2) Turistliv. Et par blade af min dagbog. 3) Borgerskolen og dens nærmeste omgivelser. 4) Den norske fisker. 5) Den norske bonde. 6) Fortæl om et par af vore vigtigste skogtrær og om den nytte, vi har af dem. 7) Beskriv planteveksten i vore egne i de forskjellige aars-tider. 8) Skildring af søndags eftermiddag i min hjembygd (tentamen). 9) Trækfuglene og deres levevis. 10) Hunden, dens egenskaber og nytte. 11) De forskjellige maader at reise paa, deres fordele og mangler. 12) Sverre Sigurdsson, karakterskildring. 13) Hvordan arter i almindelighed vore østenfjeldske vasdrag sig fra udspring til udløb? Hvad nytte gjorde de? 14) Jernbaneerne og deres betydning. 15) Hvilken ferie synes du bedst om, sommerferien eller juleferien, og hvorfor? 16) Hvad jeg vilde gjøre, hvis jeg var rig. — Øvelser i at udarbejde dispositioner.

Tysk.

- I kl. Knudsen & Kristiansen: Lærebog i tysk for begyndere, side 1—86. Udenadlæsning og retroversion. Diktater og enkelte stile efter læsebogens retroversionsøvelser.
- II kl. Knudsen og Kristiansens læsebog, s. 80—110 Af Gundersens tyske læsestykker I, 17 sider. Oversættelse, retroversion efter Gundersens retroversionsøvelser. Mundtlig gjenfortælling af det statariske pensum.
- III kl. Af Gundersens tyske læsestykker II ca. 30 sider. Gundersens tyske stiløvelser er benyttet dels til stile paa skolen og hjemmestile, dels mundtlig. Gundersens grammatik.
- IV kl. Af Gundersens tyske læsebog læst de gjenstaaende 30 sider af examenspensumet; derefter repeteret det hele pensum. Kursorisk læsning efter samme læsebog. Gundersen og Larsens grammatik repeteret i sin helhed. 1 hjemmestil hver uge og 1 skolestil hver anden uge efter Kristiansens stiløvelser.

Engelsk:

- II kl. Efter indøvelsen af de engelske lyd og deres betegnelse ved lydskrift blev læst af Brekkes læsebog i engelsk for begyndere til s. 75. Udenadlæren, gjenfortælling og samtale om det læste i overensstemmelse med den offentlige undervisningsplan. De sidste 2½ maaneder anvendtes til repetition. Skriftlige øvelser: Afskrift, diktat og senere gjenfortælling af læste stykker.
- III kl. I Brekkes „Ny engelsk læsebog“ læst og repeteret 30 sider af det statariske pensum, desuden læst ca. 40 sider kursorisk. Af Herrestads grammatik læst og repeteret syntaxen. 1 skriftlig gjenfortælling

i ugen, hvortil i første halvaar benyttedes tidligere gennemgaaet stof, i andet væsentlig forhen ukjendte smaastykker.

- IV. kl. Af Brekkes „Ny engelsk læsebog“ læst 30 sider af det statariske pensum og repeteret alt, som lægges op til middelskole-examen. Desuden læst kursorisk 40 à 50 sider. Herrestads grammatik repeteret i sin helhed. 1 skriftlig gjenfortælling hver uge.

Praktisk regning.

- I kl. De fire regningsarter i brøk undtagen multiplikation og division med brøk som multiplikator og divisor. Herunder er stadig paavist, hvorledes fremgangsmaaden ved regning med decimaltal falder sammen med brøkgregningens regler. Fladeenhedernes forhold til hinanden, ligesom beregningen af rektangler, parallelogrammer og triangler.
- II kl. I første halvaar er i 3 ugentlige timer gennemgaaet multiplikation og division med decimaltal og almindelig brøk som multiplikator og divisor. Som før paavist, hvorledes decimalregningens regler falder sammen med brøkgregningens. I andet halvaar er 1 time ugentlig benyttet til gennemgaaelse af lettere opgaver, der løses ved slutning til enheden.
- III kl. Reduktion til enheden med anvendelse paa procent-rabat- og rentesregning. Lette opgaver i delings- og blandingsregning.
- IV kl. Fortsatte øvelser i rente-, delings- og blandingsregning. Beregning af prisme, pyramide, cylinder, kegle og kugle i forbindelse med vegt-beregninger. Regnskabsførsel.

Matematik:

- I kl. Konstruktionsøvelser i andet halvaar 1 time ugentlig efter Getz' konstruktionsbog, første hefte, hvorunder

børnene er gjort bekendt med de elementære geometriske begreber.

- II kl. Aritmetik (2det halvaar 2 timer ugentlig). Hovedsætningerne af læren om hele tal for de 3 første regningsarters vedkommende (Bonnevies lærebog fra begyndelsen til „division“).

Geometri. I første halvaar 2 timer ugentlig fortsat de geometriske konstruktionsøvelser efter Getz' konstruktionsbog. I andet halvaar de vigtigste sætninger om rette linjers gjensidige stilling og triangler kongruens. (Bonnevies lærebog fra begyndelsen til „Paralleler mellem parallelere“ med tilhørende konstruktioner).

- III kl. Aritmetik: Hele tals division samt læren om brøker, anvendt i de fire regningsarter. Lette ligninger med 1 ubekendt samt proportionslæren.

Geometri: Slutningen af 1ste bog samt 2den og 3die bog af Bonnevies lærebog.

- IV kl. Aritmetik: Ligninger af 1ste grad med 1 ubekendt, forhold og proportioner, ligninger af 1ste grad med flere ubekendte, de vigtigste sætninger af potens- og rodlære.

Geometri: 4de og 5te bog af Bonnevies lærebog. Repetition af det hele pensum.

Geografi.

- I kl. Efter Arstals lærebog i geografi for middelskolen er læst og repeteret Norge, Sverige og Danmark — foruden oversigt over Europa (s. 1—83); Norge efter udtoget. Karttegning.
- II kl. Efter Arstals lærebog fra Mellemeuropa til Asia (s. 83—142), læst og repeteret. Karttegning.
- III kl. Efter Horns lærebog læst og repeteret: De fremmede verdensdele, omrids af den fysiske og matematiske geografi. Karttegning.
- IV kl. Horns geografi for middelskolen repeteret.

Historie.

- I kl. Dr. Ræders verdenshistorie fra begyndelsen til „Norden“ (s. 79).
- II kl. Dr. Ræders verdenshistorie fra „Norden“ (s. 79) til „Enevældet“ (s. 165) læst og repeteret.
- III kl. Dr. Ræders lærebog fra „Norden“ (s. 180) til „Norge“ (s. 286) læst og repeteret.
- IV kl. Læst ud Dr. Ræders lærebog. Derpaa repeteret det hele pensum i historie.

Naturkundskab.

- I kl. Zoologi: Læst og repeteret pattedyr og fugle efter Sørensens lærebog.
 Botanik: Beskrevet og lært at kjende 17 planter; planternes ydre bygning gennemgaaet efter Sørensens lærebog. Plantepresning til herbariet.
- II kl. Zoologi: Læst og repeteret: Krybdyr, padder, fiske, bløddyr, insekter samt endel andre vigtige typer af de lavere dyr, alt efter Sørensens lærebog.
 Botanik: Indøvet Linnés system og gennemgaaet 14 plantefamilier efter Sørensens lærebog. Plantepresning til herbariet.
- III kl. Naturhistorie: Repeteret dyrerigets og planterigets naturhistorie efter Sørensens lærebog.
 Fysik: Gennemgaaet læren om faste legemer, vædske, luftarter samt afsnittet om lyd efter Henrichsens lærebog.
- IV kl. Fysik: Gennemgaaet læren om ligevegt og bevægelse, lys, varme, magnetisme og elektricitet efter Henrichsens lærebog.
 Det menneskelige legemes bygning med lidt sundhedslære efter Knudsen og Falks lærebog.

Skrivning.

- I kl. Repetition af de latinske alfabeter, skrivning af vanskelige bogstavforbindelser og stileringsøvelser. Sammenskrift af sætninger.

- II kl. Repeteret det store latinske alfabet som forbogstaver til vanskeligere bogstavforbindelser af mindre og større længde; stileringsøvelser og sætninger.
- III kl. Skrivning af enkelte ord og sætninger med store forbogstaver i alfabetisk orden. Senere latinsk sammenskrift paa enkelte linjer afvekslende med stileringsøvelser samt konto- og titelskrift paa hver halvside. Øvelser i hurtigere skrift eller haandskrift.
- IV kl. Fortsat med øvelser i latinsk skrift samt konto- og titelskrift som i III kl.

Tegning:

- I kl. Fortsættelse med rosetter og bladformer, fulgt Petersens tegnebog. Overlagt med tusch og tinter.
- II kl. Fortsat efter Petersens tegneapparat, tildels ogsaa benyttet Herdtles plancher; border og ranker. Gjennemgaaet spiralen.
- III kl. Gjennemgaaet perspektivens hovedregler. Tegnet indtil 2 klodser i forskjellige opstillinger.
- IV kl. Frihaandstegning i perspektiv efter opstillinger af 2 og 3 klodser.

Sløjd:

- I kl. Gjennemgaaet 4de trin af den i middelskolens plan anbefalede modelrække.
- II kl. 5te trin af samme modelrække, i forbindelse med arbeidstegning.
- III kl. 6te og 7de trin af samme modelrække, i forbindelse med arbeidstegning.
- IV kl. Fortsættelse efter 7de trin af samme modelrække, i forbindelse med arbeidstegning.

Arbejderne er udført efter Kjerneruds sløjdtegninger.

Følgende lærebøger har været benyttet ved undervisningen i skoleåret:

Religion:

Vogts lille bibelhistorie.
Vogts bibelhistorie for middelskolen ved dr. Bang.
Klaveness's bibelhistorie.
Luthers katekismus, dr. Bangs udgave.
Dr. Bangs forklaring.
Dr. Bangs kirkehistorie for folkeskolen.

Modermaalet:

Pauss & Lassens læsebog, 2det skoletrin og 3die skoletrin, 1ste og anden afdeling.
Hofgaards lille norske grammatik.
Hofgaards større grammatik.
Norby: Digtarterne.
Broch & Seip: Kortfattet norsk litteraturhistorie.

I tysk:

Knudsen og Kristiansen: Lærebog i tysk for begyndere.
Gundersen og Larsens lille tyske grammatik.
Gundersens tyske læsebog.
Gundersens retroversionsøvelser.
Kristiansens tyske stiløvelser.

I engelsk:

Brekkes lærebog i engelsk for begyndere.
Herrestads engelske grammatik.
Brekkes læsebog for middelskolen.
Knudsen og Løkkes stiløvelser.
Brekkes stiløvelser.

I historie:

Erichsen: En liden verdenshistorie.

Dr. Ræder: Historisk lærebog for middelskolen.

I geografi:

Horn: Geografi for middelskolen, 1ste—2det trin.

Arstal: Geografi for middelskolen.

I naturkundskab:

Sørensens zoologi og sammes botanik.

Henrichsens fysik.

I regning og matematik:

Nicolaisens regneskole, 1ste—2det hefte.

Johannesens regnebog, 3die hefte.

A. Petersens konstruktionsbog.

Bonnevies aritmetik.

Bonnevies geometri.

VII. Examener.

Examens-kommissjonen for middelskole-examen for 1ste kreds (Kristiania og Nordstrand) bestod i 1901 af følgende medlemmer: Skolebestyrer Otto Anderssen, formand, skolebestyrerne Olaf Berg, Fredriksen, Hofgaard, Jespersen og fru Ragna Nielsen.

Til censorer ved denne skole blev af undervisningsraadet opnævnt følgende:

Ved den skriftlige prøve:

I norsk udarbeidelse: Skolebestyrer Christie og cand. theol. Sandberg.

I tysk stil: Skolebestyrer Myhre og cand. mag. Mellbye.

I engelsk stil: Cand. mag. Alnæs og cand mag. Hertzberg.

I matematik skriftlig: Skolebestyrer Breien og cand. phil. Platou.

I tegning: Tegnelerer Spjeldnes og cand. phil. Bugge.

I skrivning: Sekretær Thorsen og lærer Strandenes.

Ved den mundtlige prøve:

I religion: Cand. theol. Solum.

I modersmaal: Cand. mag. Gjertsen.

I tysk: Skolebestyrer Vartdal.

I engelsk: Cand. mag. Braaset.

I matematik: Cand. philos Platou.

I naturkundskab: Cand. philos. Engstrøm.

I historie: Cand. mag. Christiansen.

I geografi: Cand mag. Harbitz.

Fremdeles censurerede:

I gymnastik: Løitnant Fabritius.

I sløjd: Sløjdinspektør Buøen.

Opgaverne til de skriftlige prøver blev tilstillet skolerne fra undervisningsraadet. De var følgende:

Norsk udarbeidelse:

Hvorledes jeg havde det før og efter overstaaet examen.
(Et brev.)

Matematik.

Formiddag.

1.

Konstruer en firkant ABCD, hvor siden $AB = 5$ cm., diagonalen $AC = 13$ cm., $\angle B = R$, siden $CD = 13$ cm., og afstanden fra hjørnet D til diagonalen AC lig 6 cm.

Beregn siden BC, og fladeindholdet af trianglerne ABC og ACD og af firkanten.

Firkanten skal derpaa omdannes til et dermed lige stort triangel, saaledes at $\angle B$ og siden BC beholdes uforandret.

2.

En kolonialhandler kjøber hos en grosserer kaffe til en pris af 1,50 kr. pr. kg. Han lader kaffeen brænde og betaler derfor 4 øre pr. kg. Ved brændingen taber kaffeen 18 pct. i vegt. Hvor meget koster da 1 kg. brændt kaffe ham. Hvor mange pct. tjener kjøbmanden, naar han sælger den brændte kaffe for 2,30 kr. pr. kg?

3.

En kjøbmand modtager et parti frugt til en pris af 0,50 kr. pr. kg., og en tid senere et nyt parti, men nu til en pris af 0,60 kr. pr. kg. Indkjøbssummen for begge partier udgjorde tilsammen 300 kr. Af det første parti maa $12\frac{1}{2}$ pct. kasseres som bedærvet; resten blev solgt for 0,70 kr. pr. kg. Af det andet parti maa $6\frac{2}{3}$ pct. kasseres, medens resten sælges for 0,75 kr. pr. kg. Fortjenesten paa det hele udgjorde 57 kr. Hvormange kg. indeholdt hvert parti?

4.

Eftermiddag.

En jernbanetunnel gjennom et fjeld er 36 m. lang og har et tversnit som hosstaaende figur (en halvcirkel paa et rektangel).

Rektanglets bredde er 4,8 m. og høide 3,2 m.; halvcirkelens diameter er 4,8 m.

Hvormange m^3 fjeld maatte mineres ud, da tunellen blev bygget? Hvormeget kostede dette, naar arbeidet blev betalt med 9 kr. pr. m^3 ? Vægger og tag blev derpaa afpudset. Dette arbeide blev betalt med 0,50 kr. pr. m^2 . Hvormeget kostede dette arbeide?

5.

I triangel ABC er grundlinjen AB 72 m. og høiden 48 m. Siden AC er delt i 3 lige store dele og gjennom dele-

punkterne er trukket paralleler med AB. Beregn længden af disse paralleler. Derpaa beregnes fladeindholdet af de tre dele, hvori trianget deles ved parallelene.

Tysk stil.

En konge havde en fremmed læge, som han holdt meget af. Dette behagede ikke hoffolkene; de søgte at indbilde kongen, at man ikke kunde tro en fremmed mand, Kongen blev urolig og besluttede at sætte ham paa prøve. „Jeg har“, sagde han til ham, „en statholder, som er min hemmelige fiende. Jeg befaler dig at lave en gift, imorgen skal jeg byde ham til gjest; da vil jeg give ham giften; paa den maade bliver jeg ham bedst kvit“. Lægen sagde, at han kun kjendte midler til at bevare livet og bad om tilladelse til at reise til fremmede lande for at lære, hvad der manglede ham. Kongen mente, at dette kun var udflugt; han bad og truede og lovede ham tilsidst mange penge, hvis han vilde opfylde hans ønske. Men da lægen ikke var til at bevæge, rakte han ham haanden og sagde: „Du er en retskaffen mand; til tegn paa min agtelse skjænker jeg dig det guld, som ikke har kunnet forføre dig“.

prøve	Probe f.
statholder	Statthalter.
hemmelig	geheim.
lave	bereiten.
gift	Gift n.
udflugt	Ausrede f.
retskaffen	brav.

Engelsk gjenfortælling.

The Well. (brønden).

Some time ago an Irishman was digging a well for a farmer. It was hard work, for as he did not find water he had to go deeper and deeper. When he had dug about

fifteen feet down, he came one morning and found that one side of the well had fallen in, so that the well was filled with earth nearly to the top.

„Dear me!“ said the Irishman to himself, „what shall I do! It will take me many days to clear away all this earth“.

He stood for a moment thinking, then a thought struck him. Looking round carefully and seeing that no one was near, he took off his hat and his coat, hung them on a bush close beside the well and then hurried away. However, he did not go very far, but hid himself behind some stones; where he lay down, to wait for what would happen.

After some time, the farmer came out to see how the work was getting on; and now he discovered that the well had fallen in. Seeing the Irishman's clothes hanging on the bush, he at once supposed that the poor fellow had taken them off to work the more easily, and that he was now lying dead at the bottom of the well. Without losing a moment he gathered his neighbours and all began clearing away the loose earth, hoping they might perhaps be able to save the poor man's life.

After some hours of hard work they reached the bottom; but to their surprise, there was no body to be seen.

„What fools we have been!“ said the farmer to his friends, „the fellow isn't here at all!“

At this moment the Irishman rose from his hiding-place and came quietly walking up to the well. „Thank you very much for your kind assistance!“ he called out to the men, with a laugh.

Perspektivtegning.

Et parallelepiped (model no. 2), et trekantet prisme (model no. 3) og et kors (model no. 6) opstilles saaledes, som vedlagte grundrids viser. LM er grundridset af det paa grundlinjen lodrette plan, hvori tegnerens øie skal befinde sig.

Maaalestok: Den forreste vertikale kant paa parallel-

epipedet skal være af samme længde som den paa grundridset afsatte linje ab. — Se forøvrigt medfølgende perspektivtegning, som selvfølgelig ikke maa komme eleverne for øie.

Opstillingen B ser man gjennem papiret, naar dette vendes om.

O p g a v e i s l ø i d.

I løbet af 6 timer skal udføres en rugekasse efter medfølgende arbejdstegning, hvor alle dimensioner er afsat i centimeter.

Ved afpudsningen af de høvlede flader benyttes kun pudshøvel, — ikke skavjern eller sandpapir. Ved formningen af bagstykkets underkant benyttes krumsag, kniv og fil, — ikke sandpapir.

Pinden lages kun ved hjælp af kniv; hullet skal kun udbores, ikke afpudses.

G y m n a s t i k.

12 øvelser; tabellen for disse oversendt fra undervisningsraadet.

Skolen havde ved examen 39 elever, der saantlige gik op, deraf 6 til indskrænket prøve, idet de ikke lagde op tysk. 2 af de 39 strøg i matematik skriftlig, de øvrige fuldførte examen. Efter det nye examensreglement gives ikke karaktererne med tal med betydning udmerket godt, meget godt osv.; men med 4 grader af „tilfredsstillende“, nemlig „meget tilfredsstillende“, „tilfredsstillende“, „nogenlunde tilfredsstillende“ og „ikke tilfredsstillende“; den sidste har rejicerende kraft. Hovedkarakter beregnes ikke efter det nye reglement.

De elever, der fik middelskoleexamen, var:

Arnesen, Andreas	9	aar	elev	af	skolen.
Coth, Georg	4	-	-	-	-
Gjerdrum, Henrik	9	-	-	-	-

Hansen, Ansgar	6	aar elev af skolen.			
Haugseth, Kristian	3	-	-	-	-
Henriksen, Arthur	9	-	-	-	-
Holter, Trygve	6	-	-	-	-
Hundere, Ragnvald	8	-	-	-	-
Jakobsen, Bjarne	9	-	-	-	-
Jensen, John	4	-	-	-	-
Jespersen, Carl	9	-	-	-	-
Johannesen, Trygve	9	-	-	-	-
Johnsen, Sverre	8	-	-	-	-
Jørgensen, Carl	6	-	-	-	-
Karlsen, Eyvind	8	-	-	-	-
Kraft, Johannes	6	-	-	-	-
Lie, Ivar	9	-	-	-	-
Løchen, Johannes	6	-	-	-	-
Moe, Konrad	6	-	-	-	-
Mortensen, Carl	6	-	-	-	-
Necker, Otto	7	-	-	-	-
Nilsen, Aksel	9	-	-	-	-
Nilsen, Nils	9	-	-	-	-
Nilsen, Olaf	9	-	-	-	-
Olsen, Ivar	5	-	-	-	-
Olsen, Oscar	9	-	-	-	-
Olssen, Harald	3	-	-	-	-
Osvold, Alf	9	-	-	-	-
Pedersen, August	9	-	-	-	-
Riegels, Frits	6	-	-	-	-
Rothe, Johannes	7	-	-	-	-
Sandbæk, Julius	1	-	-	-	-
Schram, Julius	3	-	-	-	-
Solberg, Leif	6	-	-	-	-
Sørensen, Bjørn	1 ¹ / ₂	-	-	-	-
Tofte, Ole	4	-	-	-	-
Woxholdt, Charles	3	-	-	-	-

27 privatister fremstillede sig til middelskole-examen; 7 strøg i de skriftlige prøver, de øvrige bestod examen.

Efter det nye reglement for middelskole-examen skal der ved slutningen af III mdkl. afholdes en examen i et par discipliner af religion og naturkundskab, hvilken examen regnes som afgangsexamen for disse discipliners vedkommende, og udfaldet af examen regnes med ved den karakter for de hele fag, som eleven faar ved afgangsexamen fra IV mdkl. I henhold hertil gik samtlige elever af III mdkl., 48 i tallet, op til denne foreløbige examen og bestod samtlige prøven.

Ligesom de nærmest foregaaende aar blev examen for klasserne nedenfor afgangsklassen — dog med undtagelse af III mdkl. og 5te forbkl. — afholdt i indskrænket omfang, idet hver klasse blot blev examineret i et udvalg af fag, ikke i samtlige. Der blev examineret i

religion i II mdkl. og 4 forbkl.,

modersmaal i I mdkl.,

tysk i I mdkl.,

engelsk i II mdkl.,

geografi i II mdkl. og 4 forbkl.

naturkundskab i II mdkl.,

historie i I mdkl.,

matematik og praktisk regning i I mdkl. og 3 forbkl.

III mdkl. blev af hensyn til opflytningen i afgangsklassen examineret i samtlige fag, ligesaa 5te forberedelsesklasse, hvis aarsexamen efter den nye skolelov tillige er den reglementerede prøve for optagelse i I mdkl.

Den skriftlige examen blev afholdt i samme udstrækning som sedvanlig. For de mundtlige fags vedkommende, hvori der ikke blev afholdt examen, blev elevernes karakterer bestemt efter deres fremgang i skoleaaret, hvorhos lærerne havde til-

ladelse til at anstille en privat prøve i undervisningstimerne før examen i tilfælde, hvor de fandt dette nødvendigt for at bestemme karaktererne.

VIII. Skolens bibliotek og samlinger.

Til skolens samlinger er i skoleaaret væsentlig blot anskaffet hvad der har været nødvendigt for at supplere den stedfundne afgang. Dog er at merke, af der er anskaffet to fuldstændige sæt inventarium for sløidundervisning. Skolen har hidtil laant lokale med inventarium for denne undervisning ved Møllergadens folkeskole; men fra indeværende skoleaars begyndelse lod dette sig ikke længer gjøre, og skolen maatte da selv skaffe sig inventarium.

For bibliotekets vedkommende har tilgangen hovedsagelig bestaaet i fortsættelse af periodiske og heftevis udkommende verker, som skolen abonnerer paa. De væsentligste er:

Universitets- og skole-annaler.

Vor ungdom.

Halvorsens forfatter-lexikon.

Historisk tidsskrift.

Salmonsens konversations-lexikon.

Norge i det 19de aarhundrede.

Vor klodes dyr.

IX. Skolepenge. Skolebeneficier.

Indskrivningspenge erlægges ikke. Skolepengene erlægges forskudsvis for hver maaned og beregnes altid for hele maaneder, nemlig fra begyndelsen af den maaned, hvori en discipel kommer ind paa skolen, til slutningen af den maaned, hvori han gaar ud. Naar en elev rester skolepenge for længere tid end to maaneder, kan han negtes adgang til skolen.

Skolepengenes størrelse har været:

	aarlig for hver af 10 maaneder.	
i 4—5te forberedelsesklasse	kr. 120	kr. 12,00
i I middelklasse	- 120	- 12,00
i II—IV —	- 144	- 14,40

Naar flere brødre samtidig søger skolen, betales for den anden tre fjerdedele, for den tredje halvdelen af de fastsatte skolepenge; den fjerde og følgende gaar frit.

Udmeldelser kan kun finde sted fra en maanedes slutning og maa ske skriftlig mindst en maaned forud.

Hele og halve fripladse kan af forstanderskabet tilstaaes i et antal af indtil en tiendedel af skolens elevantal, regnet efter hele fripladse, til elever, hvis flid, fremgang og opførsel gjør dem fortjente hertil, og hvis forældre eller forsørgere trænger til en saadan lettelse. Fripladse tilstaaes i regelen kun saadanue elever, hvis forældre eller forsørgere i mindst 2 aar har havt sit hjem i Kristiania.

Friplads tilstaaes ingen elev, medmindre han har gaaget mindst et aar paa skolen.

Som regel tilstaaes ikke fripladse til elever, der gaar i lavere klasser end I mdkl.

Ansøgninger om fripladse indleveres hvert aar i mai maaned og maa være ledsaget af attester af ny dato.

I skoleaaret 1900—1901 har været bevilget 14 hele og 36 halve fripladse til et samlet beløb af 3780 kroner. Moderation for brødre i skoleaaret har beløbet sig til 2089 kroner. Friplads og moderation tilsammen udgjorde altsaa 5869 kroner.

For renterne af pedel Andresens legat er desuden skolepenge blevet betalt for en elev af IV middelskoleklasse, hvorhos 3 sønner af lærere ved skolen har havt fripladse uden konkurrence.

X. Skolens nye ordning. Forskjelligt.

Skolens elever blev ogsaa iaar, ligesom de to foregaaende aar, fritaget for at betale det bestemte gebyr for middelskole-

examen, kr. 20 for hver, idet kommunestyret indvilgede i, at det blev udbetalt af bykassen.

De langvarige forhandlinger om ordningen af hovedstadens kommunale middelskole er siden forrige skoleberetning udkom ført frem til sin afslutning. Man skal nedenfor meddele en fremstilling af hovedpunkterne i sagens udvikling og om dens endelige resultat.

Den kommunale komite, som havde faaet det opdrag at udarbejde forslag i sagen, og om hvis sammensætning er meddelt oplysning i beretningen for 1897—98, delte sig i to fraktioner, en majoritet bestaaende af Horn, Jespersen, Lange og Lippestad, og en minoritet bestaaende af Gjøsteen, Hoversholm og Pedersen, der hver afgav sit særskilte forslag.

Majoritetens indstilling konkluderede med følgende forslag:

- A. 1. Kristiania kommunale middelskole ordnes med 4 opadstigende etaarige klasser. Til optagelse i skolens første klasse kræves, at eleven fyldestgjør de fordringer, som er opstillet i § 7 af reglement for de høiere almenskoler.
2. Den kommunale middelskole skal være en selvstændig skole, med eget lokale og materiel, egne lærere, egen bestyrer.
3. Den kommunale middelskole skal have sit eget forstanderskab, sammensat paa den maade, som bestemmes af kommunestyret med godkjendelse af overstyret for de høiere almenskoler, i overensstemmelse med skolelovens § 69.
- B. 1. Kristiania kommunale middelskole optager saavel gutter som piger.
2. Som regel bør undervisningen være fælles; dog kan forstanderskabet (min. skolestyret) med kommunestyrets godkjendelse indrette særskilte gutte- og pigeklasser, hvor omstændighederne gjør dette ønskeligt.

- C. 1. De kommunale myndigheder andrager hos statsmyndighederne om tilskud af statsmidler til den kommunale middelskole efter det samme forhold og paa de samme betingelser, som det er tilstaaet de øvrige kommunale middelskoler i vort land.
2. Der bliver at erlægge skolepenge til den kommunale middelskole, med moderation for søskende og et vist antal fripladse.
- D. 1. Den kommunale middelskole er principielt forpligtet til at optage alle kommunen tilhørende børn, som paa en tilfredsstillende maade fyldestgjør de fordringer, som er sat for optagelse i skolen.
2. Om økonomiske eller andre omstændigheder midlertidig skulde være til hinder for at optage alle kvalificerede børn, som melder sig til optagelse, saa har de fortrinsret, som har staaet sig bedst ved optagelsesprøven, alt efter nærmere regler, som fastsættes af kommunestyret.
3. Børn fra fremmede kommuner, som fyldestgjør fordringerne for optagelse i skolen, kan optages, saafremt der er plads for dem i de allerede oprettede klasser, men mod en passende forhøielse i skolepengene.
4. Kommunen erhverver, saa snart ske kan, byggetomter for to nye kommunale middelskoler paa beleilige punkter, og lader derefter udarbejde planer og overslag foreløbig for én ny skolebygning.
- E 1. Principalt: Undervisningen i den kommunale middelskole besørages, foruden af bestyreren, af overlærere, adjunkter, lærerinder og timelærere.
- Subsidiært: Undervisningen i den kommunale middelskole besørages, foruden af bestyreren, af overlærere, adjunkter, lærere i fuldstændige poster af lavere lønningsgrad (klasselærere), lærerinder og timelærere.
2. Principalt: Antallet af lærere i hver af de forskjellige grupper bør staa i et gjensidigt forhold til

hverandre omtrent som ved statens høiere almenkoler. Det bestemmes i det enkelte for hvert skoleaar paa skolens budget.

Subsidiært: Antallet af lærere i hver af de forskellige grupper bør staa i et gjensidigt forhold til hverandre som ved de i saa maade bedst udstyrede statsunderstøttede kommunale høiere almenkoler. Det bestemmes for hvert skoleaar paa skolens budget.

3. Lønninger med alderstillæg for bestyrer, overlærere og adjunkter er de samme som for lærere i tilsvarende stillinger ved statens skoler.

For klasselærere, lærerinder og timelærere fastsættes lønninger og alderstillæg ved en lønningsvedtægt, der vedtages af kommunestyret med overstyrets godkendelse.

4. I lønningsvedtægten bestemmes ogsaa det ugentlige antal undervisningstimer for lærere i fuldstændige poster i hver af de forskellige grupper.
5. Bestyrer og øvrige lærere ved den kommunale middelskole ansættes af overstyret efter forslag af forstanderskabet.

Minoritetens forslag i de punkter, hvori den afviger fra majoriteten:

1. Indtil folkeskolen har faaet en fyldigere undervisningstid, skal den kommunale middelskole bygge paa folkeskolens 6te klasse og kurset være 3-aarigt.

De nuværende repetitionskurser for 6te klasserne beholdes indtil videre.

2. Kristiania borger- og realskole omdannes helt til kommunal middelskole med 3 opadstigende middelskoleklasser.

De øvrige kommunale middelskoleklasser henlægges til folkeskolens lokaler, staar under folkeskolens overlærer som bestyrer, og undervisningen i disse meddeles dels af folkeskolens lærerkræfter, dels af fast ansatte filologer og realister.

3. De af folkeskolens lærere, der benyttes i middelskolen, antages som timelærere i denne.

De øvrige lærerkræfter ansættes af overstyret.

4. Den hele kommunale middelskole sættes under skolestyrets administration og tilsyn.
5. Undervisningen er som regel fælles for gutter og piger.
6. Der erlægges ingen skolepenge, og eleverne erholder frit skolemateriel.
7. Folkeskolens elever er fortrinsvis berettiget til optagelse i den kommunale middelskole.

Tiloversblevne pladse kan gives elever fra privatskoler eller fra andre kommuner.

8. Der arbeides for, at den nuværende optagelsesprøve til middelskolen blir ombyttet med et modenhedsvidnesbyrd fra folkeskolen.

Gjøsteen bebudede i et separat votum, at han i tilfælde vilde foreslaa, at den kommunale middelskole blev ordnet med 3-aarigt kursus paa grundlag af den afsluttede folkeskole (alle folkeskolens 7 klasser).

Komiteens indstilling blev af magistraten oversendt til Kristiania skolestyre og til Kristiania borger- og realskoles forstanderskab til erklæring.

Skolestyret udtalte sig for en dobbelt kommunal middelskole, en fireaarig paa grundlag af folkeskolens 5te klasse med tilknyttet repetitionskursus (den almindelige ordning af saavel de offentlige som de kommunale middelskoler) og en treaarig paa grundlag af den afsluttede folkeskole med tilknyttet repetitionskursus. Det antog, at skolestyret burde være forstanderskab for kommunens middelskoler. For den fireaarige skole foreslog det billige skolepenge med adgang til moderation og fripladse; i den treaarige skole antog det at undervisningen burde meddeles gratis.

Borgerskolens forstanderskab erklærede sig i alt væsentligt enig med komiteens majoritet i dens indstilling.

Magistraten, hvis vedkommende afdelingsmedlem havde været formand i den kommunale komite, var i alt væsentligt enig med majoriteten. Dens forslag var et kortere uddrag

af majoritetens konklusion, hvorved den blot havde til hensigt at optrække ordningen i dens hovedtræk.

I kommunestyret fremkaldte sagen meget langvarige debatter, der strakte sig gennem 3 lange aftenmøder, og hvori de forskellige saavel politiske og sociale partistandpunkter som pædagogiske anskuelser gav sig udtryk. Som resultat af forhandlingerne fremkom følgende beslutning:

„Kommunestyret vedtager følgende bestemmelser for ordningen af den kommunale middelskole i Kristiania i henhold til lov om høiere almenskoler af 27de juli 1896:

1. Der bør være adgang for folkeskolens elever til at gaa over: dels fra folkeskolens 5te klasse (med tilknyttet repetitionskursus) til middelskole med 4-aarigt kursus, dels fra folkeskolens 7de klasse (med tilknyttet repetitionskursus) til middelskole med 3-aarigt kursus og fuldstændig fagkreds.
2. Skolestyret skal være forstanderskab for kommunens middelskoler, som iøvrig hver skal have egen bestyrer og som regel eget lokale og egne lærerkræfter.
3. Skolen optager saavel gutter som piger.
4. I den 4-aarige middelskole betaales billige skolepenge med adgang til moderation og fripladse. Undervisningen i den 3-aarige middelskole meddeles gratis.
5. Undervisningen i den kommunale middelskole besørges, foruden af bestyreren, af overlærere, adjunkter, lærerinder og timelærere. Forholdet mellem antallet af lærere i de forskellige klasser skal være i det væsentlige overensstemmende med, hvad der gjælder for offentlige høiere almenskoler.
6. Lønningsvedtægt for den kommunale middelskoles lærerpersonale bliver senere at vedtage.
7. Der bliver fra kommunens side at ansøge om statstilskud til middelskolen.

De videre skridt til gennemførelse af den af kommunestyret besluttede ordning var:

- a. Skolestyrets valg inden sin midte af en middelskole-komite til at forberede behandlingen af sager vedkommende den kommunale middelskole (se nærværende beretning side 1—2).
- b. Kommunestyrets vedtagelse, efter skolestyrets forslag af

Bestemmelser vedrørende ordningen af
Kristiania kommunale middelskole:

- A. Efter indstilling fra skolestyret, der ifølge kommune-
styrets beslutning af 25de oktober f. a. har at fun-
gere som middelskolens forstanderskab, tilkommer det
kommunestyret at fatte beslutning:
 1. Om oprettelse af middelskoler inden kommunen
samt for enhver enkelt saadan skole:—
 - a) om den skal have 3- eller 4-aarigt kursus.
 - b) om den skal oprettes med en eller flere linjer,
samt
 - c) for hver enkelt linjes vedkommende, om den skal
udstyres med fuldstændig eller indskrænket fag-
kreds; cfr. skolelovens § 10.
 2. Om lønningsvedtægt og ansættelsesvilkaar for mid-
delskolens lærere og øvrige personale med bestem-
melser om ugentlig undervisningstid m. v.
 3. Om skolepenge med moderation for søskende samt
fripladse.
 4. Om budget for kommunens middelskoler for hvert
kommende aar.
 5. Om enhver de kommunale middelskoler vedkommende
sag, der medfører udgifter for kommunen udover
det bevilgede budget.
- B. Skolestyret har som middelskolens forstanderskab at
træffe bestemmelser om:
 1. Reglement og undervisningsplan for kommunens
middelskoler. Forsaavidt nogen herhen hørende
bestemmelse fattes udenfor eller forskjelligt fra de
for de offentlige høiere almenskoler gjældende, bliver

derpaa at søge godkjendelse af disse skolers overstyre.

2. Optagelsesprøve for den 3- og 4-aarige middelskole.
3. Ordningen af repetitions- og tillægskurser fra april til juni, tilknyttet folkeskolens 5te og 7de klasse, til forberedelse for optagelse i middelskolen.
4. Den daglige undervisningstid og ferier.
5. Hvorvidt der skal anvendes fællesundervisning, eller om gutter og piger skal undervises i særskilte klasser.
6. Ansættelse og konstitution af lærere og skolens øvrige personale. Paa skolestyrets beslutning om ansættelse af lærere i fuldstændige poster bliver at ansøge om godkjendelse hos overstyret, der, om godkjendelse opnaaes, anmodes om at udfærdige deres beskikkelse i den egenskab, som deres lønningsvilkaar tilsiger.
7. Afskedigelse af lærere. Lærere, som er beskikket af overstyret, kan ikke afskediges uden med dettes samtykke.

C. Skolestyrets middelskole-komitee har at forberede de middelskolen vedkommende sager, som skolestyret forelægger den til behandling. Komiteen tiltrædes af skoleinspektøren og den nuværende bestyrer for Kristiania borger- og realskole, der tillige har at fungere som komiteens sekretær og som saadan har adgang til at deltage i skolestyrets møder, naar dette behandler sager, som har været forelagt komiteen til forberedende behandling.

Komiteen afgjør under forbehold af skolestyrets godkjendelse:

1. Fagfordelingen mellem lærerne.
2. Valg af lærebøger. Valget skal træffes mellem de til brug i de examensberettigede middelskoler godkendte.
3. I hvilken udstrækning der skal afholdes aarsprøver i de forskellige klasser.

Endvidere har komiteen:

4. At føre tilsyn med skolens eiendomme og økonomi.
5. At disponere over skolens lokaler.
6. At anvise regninger.
7. At fordele fripladsene.
8. At tilstaa lærere permission udover hvad skolens bestyrer er berettiget til, forsaavidt dette ikke paafører skolen udgifter.

Under 9de mai 1901 fattede kommunestyret beslutning om, at den vedtagne ordning af Kristiania kommunale middelskole skulde iverksættes fra næste skoleaars begyndelse i august.

Samme dag blev to andre vigtige beslutninger fattet af kommunestyret, nemlig om lønningsvedtægt og andre ansættelsesvilkaar for lærerne og om skolepenge m. v. i den kommunale middelskole. Lønningsvedtægten findes aftrykt side 5—7 i nærværende beretning; nedenfor hidsættes:

Vedtægt om skolepenge, moderation og fripladse ved Kristiania kommunale middelskole.

1. Skolepengene for en elev ved Kristiania kommunale 4-aarige middelskole, hvis forsørger er bosiddende i Kristiania, er kr. 72 (syvti to kroner) aarlig. De betales forskudvis i 10 terminer med $\frac{1}{10}$ for hver af aarets maaneder undtagen feriemaanederne juli og august.
2. Skolepengene beregnes for hele maaneder fra og med den maaned, i hvilken barnet begynder at søge skolen.
3. Udmeldelse af skolen kan alene finde sted fra en maanedslutning og maa være anmeldt skriftlig for skolens bestyrer senest inden udgangen af den maaned, der gaar forud for den, fra hvis slutning barnet er anmeldt at skulle forlade skolen.

Undtagelser fra denne regel kan dog i særegne, hjemmet utilregnelige tilfælde paa ansøgning tilstaaes af forstanderskabet*).

*) For tiden skolestyret i henhold til repræsentantskabets beslutning i sag no. 110 for 1900.

4. Naar en elev staar til rest med skolepenge for tre maa-neder eller længer, kan han af skolens bestyrer negtes adgang til skolen.
5. Naar flere søskende samtidig søger skolen, betales for den ældste fuldt ud kr. 72 aarlig, for den næstældste kr. 36 aarlig, for den 3die og de følgende betales intet.

Om en af to søskende har friplads, bortfalder moderation for den anden.

Som søskende regnes ved beregning af moderation ogsaa pleiebørn, som forsørgeren har antaget som sine egne.

6. Hele og halve fripladse kan af forstanderskabet tilstaaes i et antal af indtil 25 pct. af skolens elevantal, regnet efter hele fripladse, til elever, hvis flid, fremgang og forhold gjør dem fortjente hertil, og hvis forældre eller forsørgere tiltrænger en saadan lettelse. Ansøgninger om fripladse maa være bilagt med paalideligt vidnesbyrd om saadan trang.
7. Fripladse tilstaaes kun for et aar ad gangen og maa for hvert aar søges paany. Fripladse uddeles regelmæssig ved hvert skoleaars begyndelse.
8. Fripladse tilstaaes i regelen ikke en elev før efter et aars ophold i skolen.

Indstilling om uddeling af fripladse o. s. v. udfærdiges af bestyreren efter samraad med middelskolens skoleraad.

9. En elev, hvis flid, fremgang eller forhold ikke gjør ham værdig til at beholde den tilstaaede friplads, kan naarsomhelst i skoleaarets løb berøves denne ved beslutning af skoleraadet.
10. Udenfor reglerne i denne vedtægt kan forstanderskabet tilstaa enhver lærer, der har børn gaaende i skolen, friplads for disse, hvis deres flid, fremgang og forhold gjør dem fortjent dertil.
11. I den 3-aarige kommunale middelskole erlægges ingen skolepenge for de børn, hvis forsørgere er bosiddende i kommunen.

12. Børn fra fremmede kommuner, som fyldestgjør fordringerne for optagelse i skolen, kan optages saavel i den 4-aarige som i den 3-aarige middelskole, saafremt der er plads for dem i de allerede oprettede klasser.

For disse børn sættes skolepengene indtil videre til kr. 150 aarlig. Moderation for søskende beregnes efter samme forhold som i § 5 foreskrevet.

Friplads kan ikke tilstaaes børn fra fremmede kommuner.

13. Nærværende vedtægt træder i kraft fra begyndelsen af skoleaaret 1901—1902 og gjøres da for Kristiania borger- og realskoles vedkommende gjældende for I middelklasse.

Den 29de august 1901 blev budgettet for de kommunale middelskoler for aarets sidste 5 maaneder vedtaget af kommunestyret, og dermed var de kommunale forhandlinger om den nye ordning af Kristiania kommunale middelskole ført til sin afslutning.

Ordningen blev foreløbig blot gennemført for I mdkl.s vedkommende; meningen er at føre den videre opover i skolen med 1 klasse for hvert skoleaar. Der blev en sterk tilstrømning til Kristiania borger- og realskoles I mdkl., ca. 100 børn, omtrent ligelig fordelte paa gutter og piger, hovedsagelig børn, der havde gennemgaaet folkeskolens 5te klasse med det dertil knyttede repetitionskursus. De blev ordnet i 3 klasser, fællesklasser, omtrent lige mange gutter og piger i hver klasse. Med de 2 klasser, der gik over fra 5 forbk. til I mdkl., har altsaa skolen i det nye skoleaar ikke mindre end 5 I mdkl.

Ogsaa den 3-aarige kommunale middelskole traadte i virksomhed fra det nye skoleaar i august. Den begyndte med 3 I mdkl. paa tilsammen henved 100 børn, omtrent lige mange gutter og piger. En følgende beretning vil meddele nærmere oplysninger om denne skole.

